

Krajanské listy – únor 2015

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými krajany
v Jihoafrické republice.

Náměty a příspěvky zasílejte na adresu: maria.ramsova@seznam.cz
Redakce a Velvyslanectví České republiky v Pretorii neručí za obsah zaslaných příspěvků.
Redakční rada: Radek Nedvěd, Mária Ramsová, Mirka Schullerová

Vážení a milí krajané,

přinášíme Vám únorové číslo Krajanských listů. Hned v jejich úvodu věnujte, prosím, pozornost možnosti studijních pobytů v ČR. Věříme, že někteří z Vás těchto příležitostí využijí.

V úvodu rovněž přinášíme smutnou zprávu o úmrtí válečného veterána Jiřího Schamse, který úspěšně překonával těžká zranění z Afghánistánu, ale nakonec podlehl vážné chorobě. Čest jeho památce.

V tomto vydání Krajanských listů Vám pak – jako vždy – přinášíme všeho chuť užitečných a zajímavých informací: mimo jiné zavítáme do Žďáru nad Sázavou a Hodonína a dozvíme se o dalším úspěchu českých egyptologů.

Přejeme Vám klidný únor.

Vaše redakce

OBSAH

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII	2
ROZVRH KONZULÁRNÍCH DNŮ V KAPSKÉM MĚSTĚ V ÚNORU A BŘEZNU 2015.....	2
MOŽNOST STUDIJNÍHO POBYTU V ČR PRO KRAJANY	2
NABÍDKA ČTYŘTÝDENNÍHO KURZU ČESKÉHO JAZYKA PRO KRAJANY (24. 7. AŽ 21. 8. 2015)	3
DVOUTÝDENNÍ KURZ METODIKY VÝUKY ČESKÉHO JAZYKA PRO VYUČUJÍCÍ Z ŘAD KRAJANSKÝCH KOMUNIT (24. 8. AŽ 4. 9. 2015).....	3
43. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ DĚTSKÉ VÝTVARNÉ VÝSTAVY LIDICE 2015	3
INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ	4
VÝBĚR ZE ZPRÁV	5
VÁLEČNÝ VETERÁN JIŘÍ SCHAMS BYL POHRBEN. NAD PRAHOU PROLETĚLY GRIPENY A VRTULNÍKY.....	5
STÁTNÍ DLUH ČESKA LONI POPRVÉ PO DVACETI LETECH KLESL	5
ČESKÉ OSOBNOSTI: JAN BLAHOŠLAV	6
PAMÁTKY UNESCO: ŽĎÁR NAD SÁZAVOU	8
ZAJÍMAVOSTI.....	9
ČEŠTÍ EGYPTOLOGOVÉ OBJEVILI HROBKU NEZNÁMÉ KRÁLOVNY	10
PŘEVRAVNÝ OBJEV Z BRNA: DOMÁCÍ DIAGNOSTIKA RAKOVINY PROSTATY.....	10
ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ: HODONÍN	11
ZDRAVÍ.....	12
ČEŠTINA.....	13
ZE ŽIVOTA NAŠICH KRAJANU	14
ZÁBAVA.....	15
HUMOR.....	15
RECEPTY	16
SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ.....	18

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII

(Kontakt: Embassy of the Czech Republic, 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria,
P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria, e-mail : consulate_pretoria@mzv.cz, tel.: 012 4312380, fax:
012 4312398)

ROZVRH KONZULÁRNÍCH DNŮ V KAPSKÉM MĚSTĚ V ÚNORU A BŘEZNU 2015

Konzulární dny v Kapském Městě se budou konat ve dnech 19.-20. února a 12.-13. března.

Úřední hodiny většinou mezi 8.00 – 15.00 na adrese Visegrádského domu (bývalého Generálního konzulátu ČR), Fleetwood Avenue 2, Claremont. Pro vyřízení Vašich žádostí **je nutné si předem sjednat schůzku** prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Pretorii (consulate_pretoria@mzv.cz nebo na telefonním čísle 012 4312380).

Ve Visegrádském domě nelze podat žádost o vízum.

MOŽNOST STUDIJNÍHO POBYTU V ČR PRO KRAJANY

Česká vláda nabízí stipendia pro studenty z řad krajanů s přednostním zaměřením na následující obory: čeština pro cizince, dále dle kapacity jednotlivých fakult a úrovně češtiny uchazeče učitelství českého jazyka a literatury, historie, etnologie, dějiny umění a teologie.

Jedná se obecně o obory související s podporou udržení a rozvoje znalosti českého jazyka a literatury. Ročně je poskytováno 15 dvousemestrálních (dělitelných na 30 semestrálních) stipendií na vybraných veřejných vysokých školách v ČR, **podmínkou účasti v programu je dobrá znalost českého jazyka.**

Studentům je po dobu studia vypláceno měsíční stipendium včetně příplatku na ubytování ve výši 9.000,- Kč (bakalářské a magisterské studium) a 9.500,- Kč (doktorské studium). Ubytování a stravování ve školských zařízeních je poskytováno za stejných podmínek jako studentům-občanům ČR. Výše finančního příspěvku na dopravu do ČR a zpět činí 2.000,- Kč pro evropské a 5.000,- Kč pro mimoevropské účastníky. Přijetí na konkrétní vysokou školu, komunikaci s ní a organizační zajištění studia realizuje Dům zahraničních služeb (DZS). V případě získání trvalého pobytu v ČR ztrácí student nárok na stipendium. (Pozn.: Uchazeč proto musí uvést ve svojí přihlášce své trvalé místo bydliště v zahraničí, nikoliv adresu zvláštní matriky v Brně či jinou adresu přechodného pobytu v ČR, která slouží pro účely vystavení cestovního pasu apod.).

K přihlášení je potřeba **vyplnit online formulář**, který je dostupný na webových stránkách DZS v rubrice Kurzy a studenti: <http://www.dzs.cz/cz/program-podpory-ceskeho-kulturniho-dedictvi-v-zahranici/studium-na-vs/>. Originál vyplněné a vytištěné přihlášky včetně kopie, **tj. celkem 2 exempláře**, spolu s životopisem, lékařským potvrzením o způsobilosti ke studiu, podrobným studijním programem a kopií cestovního dokladu je třeba zaslat Velvyslanectví ČR v Pretorii.

Rozhodnutí o přijetí či nepřijetí bude učiněno komisí složenou ze zástupců Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva školství, tělovýchovy a mládeže, Domu zahraničních služeb a Univerzity Karlovy.

Termíny pro zaslání přihlášek na Velvyslanectví ČR v Pretorii jsou:

- pro jednosemestrální studium **v zimním semestru** akademického roku 2015/2016 (září 2015 až únor 2016) **do 1. 3. 2015;**
- pro dvousemestrální studium **v zimním i letním semestru** akademického roku 2015/2016 (září 2015 až červen 2016) **do 1. 3. 2015;**

- pro jednosemestrální studium **v letním semestru** akademického roku 2015/2016 (únor 2016 až červen 2016) **do 1. 8. 2015.**

NABÍDKA ČTYŘTÝDENNÍHO KURZU ČESKÉHO JAZYKA PRO KRAJANY (24. 7. AŽ 21. 8. 2015)

Ročně je poskytováno 60 stipendijních míst k účasti na čtyřtýdenním letním kurzu, který zahrnuje výuku a mimoškolní aktivity se zaměřením na osvojení základů českého jazyka a poznávání českých realit. Výuka sestává z celkem 120 vyučovacích hodin ve skupinách rozdělených dle stupně jazykových znalostí.

Na závěr obdrží účastníci osvědčení o absolvování kurzu. Stravování a ubytování je hrazeno. Výše finančního příspěvku na dopravu do ČR a zpět činí 2.000,- Kč pro evropské a 5.000,- Kč pro mimoevropské účastníky. Věkový limit je stanoven na 18 let (účastník musí dovést tento věk nejpozději v den zahájení kurzu). Horní věková hranice není stanovena. Nadále je také možné zúčastnit se kurzu v kategorii tzv. „samoplátců“.

K přihlášení je potřeba **vyplnit online formulář**, který je dostupný na webových stránkách DZS v rubrice Kurzy a studenti: <http://www.dzs.cz/cz/program-podpory-ceskeho-kulturniho-dedictvi-v-zahranici/studium-na-vs/>. Originál vyplněné a vytisknuté přihlášky včetně kopie, **tj. celkem 2 exempláře**, je třeba zaslat Velvyslanectví ČR v Pretorii **do 1. 3. 2015.**

Rozhodnutí o přijetí či nepřijetí bude učiněno komisí složenou ze zástupců Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva školství, tělovýchovy a mládeže, Domu zahraničních služeb a Univerzity Karlovy.

DVOUTÝDENNÍ KURZ METODIKY VÝUKY ČESKÉHO JAZYKA PRO VYUČUJÍCÍ Z ŘAD KRAJANSKÝCH KOMUNIT (24. 8. AŽ 4. 9. 2015)

Ročně je poskytováno 20 stipendijních míst. Účastníci absolvují dvoutýdenní intenzivní výuku metodiky s cílem zdokonalit a stabilizovat formy vyučování češtiny. Součástí kurzu je i návštěva odborných pracovišť, která mají vazbu na český jazyk a literaturu.

Účastníkům jsou plně hrazeny náklady na dopravu, ubytování a stravování. Doprava je účastníkům kurzu hrazena za předpokladu, že přílet/příjezd za účelem účasti na kurzu je realizován **nejdříve 2 týdny** před konáním kurzu, odlet/odjezd je realizován **do 2 týdnů** po skončení kurzu. Účastníci navíc obdrží finanční příspěvek na osobní výdaje ve výši 1.000,- Kč. Účastník kurzu musí mít alespoň 18 let a musí umět dobře česky. Do kurzu je možno přihlásit se opakovaně.

K přihlášení je potřeba **vyplnit online formulář**, který je dostupný na webových stránkách DZS v rubrice Kurzy a studenti: <http://www.dzs.cz/cz/program-podpory-ceskeho-kulturniho-dedictvi-v-zahranici/studium-na-vs/>. Originál vyplněné a vytisknuté přihlášky včetně kopie, **tj. celkem 2 exempláře**, je třeba zaslat Velvyslanectví ČR v Pretorii **do 1. 3. 2015.**

Část z celkového počtu míst v kurzu metodiky výuky českého jazyka bude vyčleněna pro pedagogy Českých škol bez hranic a škol obdobného typu; druhá část bude vyčleněna učitelům u tradičních krajských komunit. Při výběru účastníků bude zohledněno jejich uplatnění při výuce českého jazyka v dané zemi.

43. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ DĚTSKÉ VÝTVARNÉ VÝSTAVY LIDICE 2015

Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice byla založena v roce 1967 k uctění památky dětských obětí z české obce Lidice, zavražděných německými nacisty, a všech dalších dětí, které zahynuly ve

válečných konfliktech. Tato výstava získala během své historie mezinárodní věhlas a stala se jednou z největších a nejstarších výstav dětské tvorby v Evropě i ve světě.

Výstavu pořádá Památník Lidice pod záštitami Ministerstva kultury České republiky, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, Ministerstva zahraničních věcí České republiky, České komise pro UNESCO a Českých center.

Rok 2015 je vyhlášen OSN Mezinárodním rokem světla a zároveň tomuto tématu doporučila Česká komise pro UNESCO zasvětit i 43. ročník MDVV Lidice 2015. Doufáme, že Vás téma ročníku bude inspirovat, motivovat a že Vám nabídne mnoho možností k výtvarnému vyjádření z různých úhlů pohledu a v různých výtvarných technikách. Ať Vás osvítí!

Uzávěrka 43. ročníku je dne 28. února 2015. Poštovní razítko na zásilce nesmí být pozdějšího data než 28. února 2015. Díla musí být do Lidic fyzicky doručena do 15. března 2015.

Více informací na stránkách výstavy www.mdvv-lidice.cz.

INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce.

Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com.

Naučte se šít jako profesionálové a oblékejte se podle svých představ.

HODINY ŠITÍ pro začátečníky i pokročilé

Individuální přístup a zdokonalení vašich dovedností jsou u nás zaručeny.

Specializujeme se také na **DESIGN A ZAKÁZKOVÉ ŠITÍ** svatebních šatů; večerních, business a vycházkových oděvů.

Najdete nás v Centurion.

VOLEJTE 0834484795 – Petra

Villa Klara B&B nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu. Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta. Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut). Pokoje mají WiFi spojení. Pro více informací navštivte naši webovou stránku www.villaklara.co.za

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513. Denně od: 08:00 do 17:00.

At Villa Klara, the customer always comes first

VÝBĚR ZE ZPRÁV

VÁLEČNÝ VETERÁN JIŘÍ SCHAMS BYL POHŘBEN. NAD PRAHOU PROLETĚLY GRIPENY A VRTULNÍKY

Armáda i blízcí se ve čtvrtek ve strašnickém krematoriu rozloučili s válečným veteránem Jiřím Schamsem, jemuž přátelé přezdívali Regi. Voják se zkušenostmi z Afghánistánu, který se dokázal popasovat s těžkým zraněním z mise, zemřel minulý týden po těžké nemoci. Vedle účasti nejvyšších představitelů armády pohřeb doprovodil i přelet gripenů a bitevních vrtulníků. Schams byl těžce zraněn v roce 2008 při vojenské misi v Afghánistánu jako člen ochranného týmu humanitárních pracovníků. Při útoku sebevražedného atentátníka tehdy zemřeli dva Dánové, čtyři Afghánci a velitel ochranného týmu Milan Štěrba.

Regiho zasáhlo mnoho střepin a několik týdnů byl v kómatu. Navzdory prognózám se později částečně zotavil. Postupem času dokázal s pomůckami sám chodit. Navzdory svému handicapu se stal iniciátorem nadace Regi Base, která se snaží pomáhat zraněným veteránům.

Zemřel začátkem ledna na rakovinu. Nemoc přišla podle spolupracovníků v době, kdy se začala zlepšovat jeho zranění. Podle ministerstva obrany bude Schams v květnu in memoriam povýšen.

Pohřeb se uskutečnil v zaplněné velké síni strašnického krematoria s vojenskými poctami. U rakve držela stráž čestná jednotka, vojenská hudba zahrála státní hymnu. Během smutečních písní zazněly salvy. Na obřadu promluvil bývalý kaplan vojenské policie, zazněly také některé písně Daniela Landy s vojenskou tematikou. Před začátkem piety nad Strašnicemi přeletěla dvojice stíhacích letounů Jas-39 Gripen a dva bojové vrtulníky Mi-24.

„Je to příklad neuvěřitelné vůle, odhodlání splnit absolutně do důsledků svoji povinnost. Bohužel až po tu míru, kterou si nikdo nepřál,“ připomněl osobnost Schamse ministr obrany Martin Stropnický (ANO). „Byl to voják, který byl k sobě nesmírně náročný. Zachovával naprosto dokonalou životosprávu a byl puntičkář, co se týká například výstroje. Je paradox, že i při tomto způsobu života zemřel na tu nemoc, na kterou zemřel,“ dodal. „Regiho vystihovala nejlépe slova jako kamarád, dobrý voják a bojovník. Když se mu stalo jeho zranění, tak s tím bojoval. Poté přišla zákeřná nemoc. Regi byl schopný bojovat s nepřítelem, kterého měl před sebou, ale bohužel boj s touto nemocí nevyhrál,“ řekl zástupce náčelníka Oddělení ochrany ministerstva obrany Tomáš Procházka.

„Byl to výjimečný člověk, nejen voják, ale i jako osobnost. Nikdy neztrácel smysl pro humor a víru v lidské živobytí. Tento člověk zabojoval za nás všechny a za všechny hodnoty, které bychom měli umět sdílet. On to uměl až do konce,“ připomněl premiér Jan Fischer.

Zdroj: Novinky.cz

STÁTNÍ DLUH ČESKA LONI POPRVÉ PO DVACETI LETECH KLESL

Státní dluh loni klesl meziročně o 19,7 miliardy na 1 663,7 miliardy korun. Informovalo o tom ministerstvo financí. Státní dluh se podle úřadu snížil poprvé od roku 1995. Náklady na dluhovou službu meziročně poklesly o 2,4 miliardy na 48,5 miliardy korun.

Ministerstvo o vývoji dluhu informovalo v souvislosti s výsledky státního rozpočtu za loňský rok. Ten loni skončil se schodkem 77,8 miliardy korun, přičemž schválený rozpočet počítal s deficitem 112 miliard korun, tedy o 34,2 miliardy více.

Schodek je nejnižší od roku 2008, upozornil ekonom banky UniCredit Pavel Sobíšek. „Jakkoliv lze stabilitu ve veřejných financích považovat za dobrou zprávu, nelze si nevšimnout výrazné odchylky vládního hospodaření od plánu. K odchylce došlo v obou minulých letech především u výdajů. Již druhý rok za sebou se vláda chovala výrazně úsporněji, než plánovala. Změnou proti roku 2013 je skutečnost, že se tentokrát nešetřilo na investicích, ale na běžných výdajích. Menší než očekávané výdaje na sociální dávky či placené úroky byly ovlivněny příznivější makroekonomickou situací, a jsou tudíž vítané,” komentuje Sobíšek.

„V dalších položkách ovšem ukazují uspořené prostředky spíš na nafouknutí jejich potřeby při tvorbě rozpočtu, což naznačuje, že lze v plánování ještě leccos zlepšit. Letošní rozpočet podle všeho přeruší tendenci ke snižování schodků. Nejde jen o to, že těžko můžeme počítat oproti plánu s lepším makroekonomickým vývojem. Zejména na výdajové straně rozpočtu se projeví volební sliby vládní koalice, které zhorší schodek o 10 až 20 miliard korun,” odhaduje analytik.

Státní dluh je tvořen dluhy vlády a vzniká především hromaděním schodků státního rozpočtu. Financován je pokladničními poukázkami, státními dluhopisy, přímými půjčkami nebo půjčkami od Evropské investiční banky. Podle Strategie financování a řízení státního dluhu na rok 2015, kterou MF vydalo v polovině prosince, klesl dluh k HDP pod 39 % HDP.

Zdroj: novinky.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČESKÉ OSOBNOSTI: JAN BLAHOŠLAV

20. února 1523 Přerov – 24. listopadu 1571 Moravský Krumlov

Byl kněz a biskup Jednoty bratrské, literát, vzdělanec, pedagog a představitel domácího reformačně orientovaného humanismu. V písemném styku užíval příležitostně také řecké nebo polatinštěné formy svého jména: Apteryx (podle jména své matky, Kateřiny Bezperové), nebo Makarius, či Blasius (podle jména otce). Byl bratrem Martina Abdonu.

Pocházel ze zámožné bratrské měšťanské rodiny z Přerova. První vzdělání získal na bratrských školách, nejprve se učil 7 let ve svém rodišti u kněze Jana Wolfa, od roku 1540 pobýval v Prostějově u kněze Martina Michalce. Odtud byl roce 1543 vyslán na humanistické gymnázium Valentina Friedlanda-Trozendorfa do slezského Goldbergu. Po ročním studiu se odebral zpět na Moravu, ale

vzápětí pokračoval od roku 1544 na univerzitě ve Vitemberku. Zde jej nejvíce ovlivnil Philipp Melanchthon a jeho reformačně-humanistický vzdělávací koncept, kterému zůstal věrný po celý život. V pozdějších letech Blahoslav vzpomínal i na návštěvy bohoslužeb s kázáním Martina Luthera.

Po ročním pobytu ve Vitemberku se Blahoslav navrátil do Prostějova, kde pomáhal s výukou na bratrské škole, jak odpovídalo kariéře budoucího duchovního. V červenci 1548 byl vyslán jako pomocník biskupa Jana Černého do Mladé Boleslavi. Odtud se před velikonoce 1549 odebral na další studia do východopruského Královce, avšak velmi brzo musel město kvůli morové epidemii opustit a krátký čas pobýval v Gilgenburgu u biskupa bratrských exilových sborů Macha Sionského. Ještě v říjnu 1549 byl odtud vyslán na svá poslední studia do Basileje, významného centra dobové vzdělanosti. Dostalo se mu zde péče v domě humanistického vzdělance Zikmunda Hrubého z Jelení. Po několika měsících však vážně onemocněl a na sklonku jara 1551 se navrátil zpět do Prostějova, kde nastoupil na místo správce bratrské školy. V roce 1552 však opět odešel do Mladé Boleslavi, kde působil dalších pět let.

Léta strávená v Mladé Boleslavi naplnil Blahoslav intenzivní literární prací a zároveň pokročil v přípravě na dráhu duchovního. Na Hromnice roku 1553 zde byl ordinován na jáhna a ještě v létě téhož roku v Přerově na kněze. Jeho činnost ztěžovala nejistá politická situace, neboť Jednota byla po potlačení stavovského odboje v roce 1547 v Čechách pronásledována a Blahoslav s biskupem Černým se byli nuceni po určitý čas ukrývat. V tomto období vykonal Blahoslav mezi lety 1555–1557 čtyři cesty do Vídně, kde se jednáním s Janem Sebastianem Pfauserem, dvorním kazatelem arciknížete Maxmiliána, snažil pohnout krále Ferdinanda k propuštění Jana Augusty z křivoklátského vězení. V Mladé Boleslavi Blahoslav vytvořil některé zásadní spisy. Především se zde podílel na redigování sbírky pramenů k dějinám Jednoty, ale zřejmě již zde začaly jeho práce na překladu Nového zákona. V květnu 1557 byl na synodu ve Slížanech povolán do úzké rady a jen s odstupem několika dní zvolen biskupem. V červnu 1558 natrvalo přesídlil do Ivančic, které se staly jeho posledním působištěm.

Poslední období Blahoslavova života bylo naplněno zejména správou církve. Jako biskup byl odpovědný za kněžstvo své diecéze, konal vizitační cesty, ale zároveň byl správcem ivančického sboru. Jeho rozvoji věnoval velkou pozornost a Ivančice se především Blahoslavovou zásluhou změnil ve významné centrum Jednoty bratrské na Moravě. V roce 1562 zde založil tiskárnu a dohlížel na její provoz, vedl bratrskou školu, která se jeho přičiněním stala uznávanou vzdělávací institucí i za hranicemi Jednoty. Protože byl zároveň biskupem-sudím, odpovědným za veškerou literární produkci svého společenství, věnoval mimořádné úsilí vydávání bratrských děl. Jménem Jednoty korespondoval s jejími domácími i zahraničními příznivci (dochovaly se více než dvě desítky jeho dopisů), ale v případě potřeby ji, především spisy, bránil před útoky protivníků.

Význam osobnosti Jana Blahoslava lze sledovat na několika rovinách a v mnohém jej lze považovat za předchůdce Jana Amose Komenského. Kromě velkoryse pojaté duchovní správy své církve se uplatnil především jako pedagog. Orientace na reformační humanismus Filipa Melanchthona jej utvrdila v přesvědčení, že odpovídající vzdělání kazatelů je nutným předpokladem dalšího rozvoje Jednoty. Velkou pozornost proto věnoval bratrským školám a vysíláním mláďenců na zahraniční univerzity vychoval celou následující generaci překladatelů Bible kralické. Překladem Nového zákona, při němž záměrně aplikoval vysoký literární styl, určil její jazykovou podobu. Blahoslavovy práce z oblasti hymnologie, především obě redakce kancionálů, pozvedly hudební úroveň Jednoty.

Blahoslav byl v některých oblastech průkopníkem, ačkoliv ne vždy se jeho aktivity setkaly s přijetím. Na rozdíl od svých předchůdců vystoupil z anonymity, když se sám přiznal k autorství některých tištěných děl. Podepsal např. obě vydání Nového zákona. V Jednotě byl takový postup neobvyklý, neboť naprostá většina bratrských tisků byla vydávána pouze s odkazem na starší (tj. biskupy) a kněze Jednoty. Některé jeho aktivity vyvolávaly kontroverze i v samotném bratrském společenství. Blahoslav vytrvale prosazoval samostatnost Jednoty a její odklon od užší spolupráce s ostatními nekatolickými českými a moravskými církvemi, zejména s luterány. Postavil se proti aktivitám Jana Augusty, který usiloval o sblížení s utrakvisty. To byla také jedna z příčin konfliktu, který mezi oběma muži vyvrcholil na konci jejich života.

Blahoslav je jedinou postavou staré Jednoty, u níž jsme si jisti vnější podobou. V obou vydáních bratrských kancionálů z roku 1561 a 1564 je na titulní straně zobrazen s brýlemi, které v 16. století zdaleka nebyly běžnou pomůckou. Zemřel v Moravském Krumlově během vizitační cesty.

Dřevořezová faksimile podpisu Jana Blahoslava v závěru předmluvy v druhém vydání jeho překladu Nového zákona z roku 1568.

Socha Jana Blahoslava v Přerově. Dílo Františka Bílka k 400. výročí Blahoslavova narození.

Zdroj: Wikipedie
Rubriku připravila: Mirka Schullerová

PAMÁTKY UNESCO: ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

Na horním toku řeky Sázavy, v samém srdci Českomoravské vysočiny, leží v překrásné přírodní scenérii chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy město Žďár nad Sázavou. Původní tržní osada založená na staré zemské stezce je ve svých počátcích úzce spjata se založením zdejšího kláštera řádu cisterciáků v roce 1252. Ovšem teprve roku 1607 bylo městečko povýšeno na město. Současný Žďár nad Sázavou je hostitelem hudebních koncertů (Concentus Moraviae a České sny - mezinárodní hudební projekt pod záštitou Magdaleny Kožené a Václava Havla).

Turistům nabízí díky své výhodné poloze celou řadu nejrůznějších druhů aktivního odpočinku s využitím mnoha cykloturistických tras. Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře: na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO zapsán v roce 1994. Byl založen počátkem 18. století. Je jedním z nejlepších projektů architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichla (1677-1723) a zároveň nejoriginálnější příkladem takzvané barokní gotiky. Kostel obklopuje ambit, který je s centrální stavbou kompozičně propojen.

Podle legendy se nad tělem Jana Nepomuckého objevila korunka s pěti hvězdičkami, proto také Santini zakomponoval do svého projektu pětkovou symboliku. Základem je pěticepý půdorys, pět

vchodů, pět oltářních výklenků, dvakrát pět kaplí kolem centrálního prostoru, pět hvězd a pět andělů na hlavním oltáři. Jedná se o symboliku pěti ran Kristových, ale také pěti písmen v latinském slově „tacui“ (mlčel jsem) a především pěti hvězd ve svatozáři mučedníka, které se podle stejné legendy objevily ve Vltavě. V kupoli je vypořádán světcův jazyk, jako atribut nevyzrazení zpovědního tajemství.

Zdroj: unesco-czech.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ZAJÍMAVOSTI

NEBE NAD PRAHOU ROZZÁŘILA OHNIVÁ SHOW - STROJ ČASU

Desetiminutový ohňostroj nazvaný Stroj času rozzářil na Nový rok večer nebe nad Prahou.

Tisíce lidí zaplnily centrum metropole, nábřeží i ulice pod Letnou, odkud byly rachejtle odpalovány. Kvůli ohňostroji byla omezena doprava. Nový rok oslavili ohnivou show také například v Brně a Plzni.

Ohňostroj v Praze byl odpálen úderem 18. hodiny, ještě předtím bylo vypáleno pět signálních rachejtlí, které měly za úkol rozehnat ptáky a zvěře v blízkosti odpaliště.

Nejlépe měl být ohňostroj podle scénáře vidět z Dvořákova nábřeží, Čechova mostu a Pařížské ulice. Lidé si pouštěli hudební doprovod z mobilních telefonů v rádiu, tak jako Jan Doležal z Prahy, který na nábřeží přišel s rodinou. „Zajímavý byl začátek, kde ohňostroj korespondoval s rytmem, a pak jak gradoval. Závěr se povedl,“ řekl. Na novoroční ohňostroje se prý chodí dívat každoročně. „Myslím si, že každý rok je hezký. Efekty se mění a zlepšují. Letos byly jiné než v minulosti,“ míní. Samotná světelná show byla po úvodní trikolóře rozdělena do pěti časových historických obrazů - Sametová revoluce, Spartakiáda, Kat a blázen, Kolem světa a zpět, Blýská se na lepší časy. Název Stroj času je původní název metronomu na Letné z roku 1991. První tři obrazy show připomněly vybraná období 20. století, čtvrtý 19. století a v pátém se ohňostroj zase vrátil do současnosti. Jednotlivé části oddělilo tikání hodin a gong.

K prvnímu obrazu na téma sametové revoluce autoři přiřadili kromě hudby Johna Williamse Victory Celebration také zvukový záznam dobového vysílání Československé televize. Efekty zářily v národních barvách - červené, modré a bílé. Autoři show také zařadili vzpomínku na osmdesátá léta s písní Poupata od Michala Davida. Na spartakiádní cvičení upomenula i červeno-zelená choreografie pyrotechnických prvků. Naopak například čtvrtý obraz doprovodila symfonie z Nového světa od Antonína Dvořáka. Závěr nazvaný "Blýská se na lepší časy" odkázal na současnost. Doprovodila ho skladba Europa od americké kapely Globus. Pompézní finále v zářivých barvách mělo ukázat Evropu jako jeden celek a pozici Čechů v ní.

Okolí odpaliště hlídali strážníci městské policie, připraveni k zásahu byli hasiči i záchranáři. Doprava byla omezena na mostech a v ulicích okolo nábřeží. Dopravní podnik po skončení ohňostroje posílil linky metra.

Zdroj: Novinky.cz, ČTK

ČEŠTÍ EGYPTOLOGOVÉ OBJEVILI HROBKU NEZNÁMÉ KRÁLOVNY

Čeští archeologové slaví další úspěch. V Egyptě objevili hrobku s pozůstatky dosud neznámé královny, manželky faraóna Raneferefa. Oznámilo to podle agentury AFP egyptské ministerstvo pro památky a šéf mise Miroslav Bárta.

Hrobka královny Chentkaus III. byla odhalena v Abúsíru jihozápadně od Káhiry, kde se nachází několik pyramid faraónů páté dynastie. Raneferef vládl v době zhruba před 4500 lety.

„Poprvé jsme odhalili jméno této královny, které bylo do objevení jejího hrobu neznámé,“ uvedl ministr pro starověké památky Mamdúh ad-Damatí. Tento objev umožní objasnit určité neznámé stránky 5. dynastie, která byla spolu se 4. dynastií svědkem výstavby prvních pyramid, dodal ministr. Hrobka byla objevena v pohřebním komplexu faraóna Raneferefa, což podle šéfa české egyptologické mise Miroslava Bárty „vede k domněnce, že královna byla ženou Raneferefa“. Hrobka je součástí malého hřbitova jihovýchodně od Raneferefova pyramidového komplexu. „S největší pravděpodobností šlo o princeznu a matku krále. Více nám prozradí až další výzkum,“ uvedl Bárta. Její jméno zjistili podle nápisů v kryptě.

Egyptologové našli v pohřebním místě nápisy se jmény, části pohřební výbavy i samotné kosterní pozůstatky. Podle serveru Luxor Times to byly mimo jiné předměty denní potřeby, 23 vápencových hrnců a čtyři měděné nástroje, kusy nábytku i nápisy vyryté na zdech, včetně jména a titulů královny jako „žena krále“ a „matka krále“. Člen týmu českých egyptologů Jaromír Krejčí podle Luxor Times prohlásil, že objev nápisu „matka krále“ má „historický význam“. „Pokud můžeme usuzovat, že královna byla pohřbena v době panovníka Niuserrea (2445 př. n. l. až 2421 př. n. l.) – což se dá usuzovat z pečetě nesoucí jeho jméno, která byla nalezena v hrobce – pak můžeme tvrdit, že Chentkaus III. je matkou panovníka Menkauhora, nástupce Niuserrea. To by mohlo odhalit více informací také o tomto králi, zvláště když o něm máme velmi málo informací,“ vysvětlil Krejčí.

Niuserre byl mladší bratr Raneferefa. Podle Bárty je pohřeb dokladem toho, jak významnou roli hrály ženy v tehdejší společnosti. Pozůstatky byly uloženy v zhruba třicet metrů dlouhé vápencové stavbě, její nadzemní část tvoří kaple, v podzemí pak leží samotný kamenný sarkofág. „Do šachty jsme se dostali po několikátýdenní namáhavé práci,“ řekl egyptolog. Pro české egyptology jde o další z řady významných objevů. Loni v březnu objevili ve stejné lokalitě kostru vysokého hodnostáře z doby vlády faraonů páté dynastie.

Zdroj: Novinky, ČTK

PŘEV RATNÝ OBJEV Z BRNA: DOMÁCÍ DIAGNOSTIKA RAKOVINY PROSTATY

Rakovina patří mezi největší strašáky současné společnosti. Pro úspěšnou léčbu je velmi důležitá včasná diagnóza. U rakoviny prostaty, která je nejčastějším zhoubným typem nádorového onemocnění u mužů v Česku, je to klíčové, protože v raném stadiu se dá v naprosté většině úspěšně

lécit. Muži však často preventivní prohlídky na urologii z nejrůznějších důvodů odkládají a pak už může být pozdě. Brněnští vědci z Mendelovy univerzity nyní představili přelomovou a ve světě unikátní novinku – domácí test, který rakovinu prostaty dokáže odhalit. Funguje jednoduše, podobně jako běžný těhotenský test.

Tým vědců z laboratoře metalomiky a nanotechnologií pod vedením profesora Reného Kizeka přes čtyři roky pracoval s aminokyselinou sarkosinem, která podle zjištění amerických vědců z roku 2009 funguje jako jeden z potenciálních ukazatelů onemocnění prostaty. Brněnští vědci při výzkumu spolupracují s urologickými odděleními fakultních nemocnic v pražském Motole a u sv. Anny v Brně. „Analyzovali jsme vzorky více než pěti stovek pacientů a na základě toho jsme vyvinuli jednoduchý senzor pro domácí diagnostiku obsahu sarkosinu v moči. Senzor tedy bude podobný těhotenskému testu a lidé by si ho mohli koupit v lékárně nebo v obchodě za pár korun,“ vysvětlil Právu jeden z vědců Zbyněk Heger. „Doma papírek ponoří do nádoby s močí a pak se jim ukáže negativní nebo pozitivní výsledek. Je to vhodný nástroj pro muže, jejichž psychika velí, aby s problémem zůstávali doma a nešli k urologovi na nepříjemné vyšetření. Měl by to být impulz k tomu, aby se zvýšil záchyt karcinomů prostaty,“ dodal Heger.

Brněnští výzkumníci zjistili, že razantně zvýšená hladina sarkosinu se vyskytuje právě u pacientů s rakovinou prostaty. U ostatních urologických problémů, jako je třeba zbytnění prostaty, které postihuje většinu mužů nad padesát let, je jeho hladina takřka nezměřitelná.

Přitom právě zbytnění prostaty i rakovina mají stejné příznaky, jako jsou časté močení a pocit nevyprázdněného močového měchýře. Mnoho mužů proto tyto indicie ignoruje s tím, že to patří k věku, a k lékaři se dostanou až ve chvíli, kdy agresivní rakovina prostaty metastazuje do kostí.

Idea brněnských vědců je taková, že muži v rizikovém věku by si mohli test pravidelně dělat doma, a jakmile by se objevil pozitivní nález sarkosinu, byl by to pro ně jasný pokyn, aby neprodleně vyhledali specializovaného lékaře.

Zdroj: Petr Kozelka, Právo

ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ: HODONÍN

Lázně Hodonín jsou jedny z nejmladších lázeňských zařízení v České republice. Hodonín – rodiště prvního československého prezidenta T. G. Masaryka – se nachází v srdci moravského regionu Slovácko, kde se protíná hranice Rakouska, Česka a Slovenska. Zděné sanatorium zahájilo svůj provoz v roce 1979, což vysvětluje moderní vzhled lázeňských budov i parku.

V letech 2001–2004 prošlo lázeňské zařízení značnou rekonstrukcí a v roce 2006 zahájila svůj provoz nová přístavba bezbariérově propojená s původní lázeňskou budovou. Moderní lázeňské zařízení nacházející se uprostřed malebného parku nabízí komplexní lázeňské a doprovodné služby pod jednou střechou. Vlastní přírodní zdroj jodobromová solanka, čerpaná z nejhlubších vrtů v ČR, má jedinečné léčebné, regenerační a preventivní účinky na celý organismus. Pohodová atmosféra lázní rodinného typu navíc vytváří ideální podmínky pro úspěšné léčebné procesy a dokonalou regeneraci.

Přírodní léčivé zdroje

Přírodní, středně mineralizovaná, jodobromová, chloridosodná minerální voda se zvýšeným obsahem kyseliny metaborité. Jedná se o vody hypertonické studené.

Léčebné indikace

Dospělí: nemoci oběhového ústrojí, nemoci nervové, nemoci pohybového ústrojí.

Zdroj: <http://lecebne-lazne.cz>

ZDRAVÍ

Desatero zdravého životního stylu

Zdravotní stav si každý člověk z velké části ovlivňuje svým životním stylem.

1. Pravidelnost

Důležitým faktorem pro zdravý život člověka je pravidelnost, a to ve všem - v jídle, v pitném režimu, ve spánku, v pohybu i v odpočinku. Není na škodu se čas od času postít, ale jinak by člověk měl vše dělat raději pravidelně. Organismus má v sobě biologické hodiny, které se násilným změnám brání. Výsledkem je pak nadměrná únava, hromadění tuků a dokonce i zdravotní problémy. Vstávejte a chodte spát v pravidelný čas, jezte častěji, v menších dávkách a opět v pravidelných časech. Totéž platí o pitném režimu, ale zároveň o mnoha dalších pravidelných lidských potřebách.

2. Zdravá strava

Není jen pouhou frází, že potrava, kterou přijímáme, je vkladem do našeho zdraví, který se nám vrátí i s úroky. Nejsem sice žádnou specialistkou na stravu, ke všemu vím, že co je vhodné pro mé tělo, může být pro jiného nevhodné. Každý z nás je totiž něčím jedinečný a z toho důvodu tělo každého z nás vyžaduje odlišný přístup. Ze svých zkušeností mohu ovšem doporučit několik pravidel, která je vhodné mít při stravování na paměti. Důležitým aspektem správné stravy je především konzumace rozmanitých druhů potravin ve vyváženém poměru. Příjem energie by neměl výrazně překročit výdej. Jídla raději jezte méně, ale více chodů. Když si dopřejete „těžší“ jídlo, učiňte tak spíše k obědu, než k večeři. K večeři navíc neusedejte příliš pozdě, nebo alespoň ne později než dvě hodiny před spánkem. A když máte chuť na něco „nezdravého“? Netrapte se, vždyť žijeme jen jednou! Nejsem zastáncem urputného odpírání dobrot, které nám tolik chutnají. Mějte ale na paměti, že všechny nezdravé potraviny bychom měli konzumovat jen v omezeném množství, nebo alespoň ne příliš často.

3. Překonejte lenost

Dostatečný a pravidelný pohyb je další důležitou složkou zdravého životního stylu. Dokonce se říká, že dostatečný pohyb může zčásti kompenzovat špatné jídelní návyky! Pokud je pro někoho sport úhlavním nepřitelem, měl by na pravidelný pohyb myslet alespoň při každodenních rutinních činnostech. Nikomu rozhodně neuškodí, když místo výtahu využije schodiště, nebo když při přesunu na kratší vzdálenost zvolí chůzi místo pohodlné jízdy dopravním prostředkem. Víím, že s leností je někdy těžké bojovat, občas bychom ale tento boj měli podstoupit. Ani zde nezapomeňte na pravidelnost! Vašemu tělu mnohem více prospěje každodenní procházka či jiná klidná pohybová aktivita, než hodinový dril v tělocvičně „jednou za čas“.

4. Každý stroj potřebuje palivo

Lidské tělo musí mít k dobré funkčnosti dostatečný přísun tekutin. Je to důležité pro celkovou kondici, ale i pro funkčnost vnitřních orgánů. Nejvhodnější tekutinou je zajisté voda, která hraje v organismu člověka nenahraditelnou roli. Nebojím se použít výrok, že voda je opravdu zázračná a opomíjením jejího pravidelného přísunu si velmi škodíme. Alkohol či kávu do seznamu přijatých tekutin nepočítejte. Naopak nás ještě více odvodňují. Kávu si tedy dopřávejte vždy se sklenicí vody. Bolí vás hlava, jste unavení či málo výkonní? Nejspíše málo pijete! A konec konců, dostatečná hydratace se projevuje i na kvalitě vaší pleti. Já osobně považuji pravidelný příjem tekutin za jeden ze zaručených receptů pro krásu! Jako vždy to ale nepřehánějte.

5. Spánek nad zlato

O důležitosti spánku pro lidský organismus není pochyb. Pro mě je to navíc jedna z nejoblíbenějších činností. Ne každý si ale může dopřát ten luxus spát osm hodin denně, málokdo má navíc spánek kvalitní. S nekvalitním spánkem ale bohužel souvisí únava a dokonce i různá onemocnění. Každý by měl proto alespoň trochu pamatovat na tzv. spánkovou hygienu. Mezi základní pravidla kvalitního spánku patří například vyvětraná, nehlukná a neosvětlená místnost. Od pozdních odpoledních hodin byste se měli vyvarovat pití kávy, černého či zeleného čaje a energetických nápojů. Kvalitní spánek si také pravděpodobně nedopřejete, pokud budete ve večerních hodinách pít alkohol a kouřit.

6. Chvilka pro sebe

Z vlastní zkušenosti vím, že relaxaci nelze považovat za ztracený čas. Relaxace má bezpochyby blahodárné účinky na tělo i psychiku. Život ve stresu a jízdu „na doraz“ nám naše tělo jednou vrátí. Najít si v nabitém programu alespoň jednu dvě hodinky týdně jen pro sebe bych všem naordinovala jako povinnost. A způsobů relaxace jsou stovky. Osobně nedám dopustit na thajské masáže, pro někoho může být ideální procházka parkem, jízda na kole nebo prohlídka obrazové galerie. Cíl je ve všech případech jasný: takzvaně „vypnout“ a alespoň na chvíli zapomenout na každodenní starosti a povinnosti.

7. Manažer zdraví

Důležitým pomocníkem v péči o vaše zdraví a zdravý životní styl může být také Elektronická zdravotní knížka, která obsahuje velmi praktický nástroj - aplikaci „Manažer zdraví“. Díky ní můžete mít pod kontrolou termíny preventivních lékařských prohlídek či různých očkování. Další výhodou je také přehledná služba poskytující sledování vašich tělesných údajů, a to BMI indexu, krevního tlaku a krevního cukru. Zde se dozvíte, jestli jsou vámi naměřené hodnoty srovnatelné s hodnotami doporučenými a můžete tak případně včas odhalit či zabránit zdravotním komplikacím.

8. Zvládání stresu

Život v dnešní době není jednoduchý. Jste často ve spěchu? Děláte vše na poslední chvíli? Bojíte se, že uděláte chybu? Bojíte se budoucnosti? Pokud alespoň na jednu z těchto otázek odpovídáte ano, pravděpodobně ve svém životě prožíváte stres. Častý stres je přitom původcem mnoha zdravotních potíží, proto bychom nad jeho existencí v našich životech neměli mávnout rukou. Stresu se nelze zbavit úplně, je ale možné svým životním stylem tomuto „strašáku“ předcházet. Mnohá doporučení už ve výše uvedených bodech zazněla, což je důkazem toho, že zdravý životní styl je velkým pomocníkem v boji proti stresu.

9. Pozor na závislosti

Jedním z největších nepřátel zdravého životního stylu jsou závislosti. Zdůrazňovat škodlivost alkoholu (v nepřiměřeném množství), kouření, nebo dokonce drog, je myslím zbytečné, ale závislost si můžete vypěstovat na spoustě věcí. Co myslíte, že škodí více: alkohol nebo čokoláda? Když si dáte občas dvě deci dobrého vína, tak se nic neděje (já osobně si je dávám moc ráda), ale zkuste jíst denně několik tabulek čokolády... Prostě nezáleží, na čem zrovna „ujíždíte“ - ovšem všeho moc škodí.

10. Láska, optimismus, dobrá nálada

Možná nejdůležitější, ale zároveň nejvíce opomíjenou součástí zdravého životního stylu, je duševní pohoda. Ráno vstát, usmát se na svět a s dobrou náladou vyrazit vstříc novým zážitkům. To je, zdá se, to nejlepší, co můžete udělat pro své zdraví. Je to ale také o lásce. I ten největší introvert potřebuje lásku někoho druhého. Lepší, nežli lásku brát, je ale lásku dávat. Ne nadarmo se říká, že ve dvou se to lépe táhne a s dobrou náladou jde všechno líp. Láska a dobrá nálada jsou jasné elixýry života a pilíře zdravého životního stylu.

Zdroj: <http://zdravi.doktorka.cz/>
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČEŠTINA

Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a ve jménech užívaných jako vlastní

Čeština, na rozdíl od angličtiny, používá velká písmena velmi sporadicky. Jména dnů v týdnu, měsíců v roce, názvy jazyků a rodinných příslušníků se v češtině píše s malým písmenem, sobota – Saturday, leden – January, čeština – Czech, maminka - Mummy.

Na začátku věty se vždy píše velké písmeno.

V češtině se píše s velkým písmenem jednoslovná vlastní jména, která se tím odlišují od jmen obecných – Petr, Labe, Praha, Novák. Obecná jména mohou mít úlohu vlastních jmen v názvech – kniha Babička, Národní divadlo nebo ve spojení jmen obecných a vlastních – Studená Vltava. Několikaslovná vlastní jména se píše podle těchto zásad:

1. V několikaslovném vlastním jménu utvořeném ze jmen obecných píšeme velké písmeno obvykle jen u prvního slova - Česká republika, Krušné hory, Spojené státy americké.
2. V zeměpisných názvech obsahujících slovo moře, záliv, ostrov, poloostrov, ulice, náměstí, most apod. píšeme s velkým písmenem jen přívlástek k těmto slovům – Jaderské moře, Mexický záliv i záliv Mexický, ulice Bratří Čapků, most Barikádníků. Ve jménech ulic, která jsou vyjádřena předložkovým spojením, píšeme s velkým písmenem předložku i první slovo po předložce – ulice K Řece, U Křížku, Za Starou školou. Stejným způsobem se píše i jména hotelů, restaurací apod. – hotel U Slunce, restaurace U Zeleného stromu.
3. V názvech osad a jejich částí píšeme s velkým začátečním písmenem většinou všechna slova kromě předložek – Český Těšín, Hora Svaté Kateřiny, Ústí nad Orlicí, Staré Město u Moravské Třebové, Jindřichovice v Krušných horách (zůstává zachován pravopis názvu Krušné hory).

U psaní velkých písmen však existuje mnoho výjimek a u víceslovných názvů je mnohdy povoleno více možností.

Zdroj: Základní mluvnice českého jazyka

Cvičení

Napište správně velká písmena:

PETR A JIŘINA POJEDOU V ČERVENCI NA DOVOLENOU KE STŘEDOZEMNÍMU MOŘI. UŽ SE KAREL PŘESTĚHOVAL DO SVÉHO NOVÉHO BYTU V ULICI U KŘÍŽKU? DNES JSEM DOČETLA KNIHU PÝCHA A PŘEDSUDKY OD JANE AUSTIN. ZÍTRA JDEME DO NÁRODNÍHO DIVADLA NA BALET LABUTÍ JEZERO. V JIZERSKÝCH HORÁCH KOUSEK OD JABLONCE NAD NISOU SE BĚHÁ JIZERSKÁ PADESÁTKA, NEJMASOVĚJŠÍ ZÁVOD V BĚHU NA LYŽÍCH V ČESKÉ REPUBLICE. KOUSEK OD MÁCHOVA JEZERA JE HRAD BEZDĚZ. KARLOVY VARY A MARIÁNSKÉ LÁZNĚ JSOU ZNÁMÉ PO CELÉ EVROPĚ. V DĚTSTVÍ JSEM RÁD JEZDIL NA PRÁZDNINY K BABIČCE JANĚ DO ORLICKÝCH HOR. S RODIČI JSME JEZDILI NA DOVOLENOU K VODNÍ NÁDRŽI VODNÍ MLÝNY BLÍZKO PAVLOVSKÝCH VRCHŮ. BYDLÍM V ULICI MILADY HORÁKOVÉ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH V JIŽNÍCH ČECHÁCH. NEJZNÁMĚJŠÍ MĚSTO JIHOAFRICKÉ REPUBLIKY JE ASI KAPSKÉ MĚSTO.

Jazykolamy

Šel pštros s pštroscií a pštrosáčaty.
Teta to tu mete, mete tu to teta.
Náš pan kaplan v kapli plakal.
Mařeno, řekni Ř! Neřeknu, vy byste se mě řehtaly!
Nejkulaťoulinkatější kulička na nejkulaťoulinkatějším světě.

Zdroj: jalam.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová a Radka Hejmalová-Millar

ZE ŽIVOTA NAŠICH KRAJANU

Čeští turisté v JAR- blog. JAR měsíc bez spojení zato gastronomicky bohatý

A to nejen na ty „pozitivní“ zážitky“! JAR je obrovská země, ale když ji začnete projíždět, vlastně zjistíte, že zas tak velká není...

Zcela normálně se vám i na východním pobřeží může stát, že během dvou hodin nepotkáte žádnou civilizaci a když, tak takovou, kde vám není přáno zastavit! Co se týče „gastronomie“ (stejně jako vlastně i ve všech jiných oblastech) je těžké vyslovit o tomto státě jednotný závěr - můžete zde zažít gastronomický orgasmus, ale také odejít z restaurace, aniž byste se jídla dotkli! Ano, to vše jsem absolvovala...

Kuchyně je zde opravdu pestrá... V té tradiční převažují východní vzory (arabská, indická kuchyně) - rýže, výrazné koření (kari, koriandr), zelenina... způsob přípravy á la tažín je zde velmi častý.

Zapomenout zde nelze na ryby a mořské plody, jejich zpracování je většinou buď jako součást tažínu, nebo jednoduché ogrilování - místní oheň a bylinky dávají místním rybám tu správnou chuť. Snad v každém jídelním zařízení lze ochutnat kingklipa neboli hrubou kapskou - bílá ryba s pevným masem, ale na různých jídelních lístcích lze nalézt z vodních příšer vlastně cokoli (a příprava se jim taky daří), v denní nabídce je vždy nějaká ta linefish, je zaručeně čerstvá, tak pokud vás denní výlov zaujme, rozhodně volte ji!

Další výraznou složkou kuchyně je (jak jinak) maso, a to opravdu pestrého výběru... hovězí, kuřecí, prostě klasika, ale jedla jsem zde třeba i krokodýla, antilopu, ... pro nelingvisty občas doporučuji do restaurace slovník, lepší to nastudovat, než se pak divit, co ze zoo vám to naservírovali! Ve formě steaků vždy čekat, že maso bude spíše více propečené než méně a omáčky si žádejte zvlášť, jinak by se vám mohlo stát, že maso ani na talíři nenajdete. Jako přílohu si většinou můžete vybrat mezi rýží, hranolkami, pečenými bramborami či zeleninou... je to samozřejmě individuální, ale plus mínus vám to nabídnou i ty nejhorší restaurace!

Co se týče samotné instituce restaurace jako takové, je zde opravdu velký rozdíl ve standardu! Restaurace japonské, řecké, italské, mexické, americké, fastfoody, rybárny, sushi bary, to vše zde je k nalezení. Pokud jste milovníci „české činy“, zklamání vás, tady ji jen tak snadno nedostanete! Ale to je snad jediný postřeh, který jsem zde v pestrosti výběru zaznamenala. Restaurace jsou zde buď stylově vyhraněné dle kuchyně (spíše lepší restaurace, není tím ale rozhodně míněno, že nedostupné - je tu levně, tak si užívejme). Nejčastěji se ale setkáte s jídelními lístky typu, od každého něco - steak, salát, pizza, těstoviny, ryba... něco si z toho většinou vyberete, jaké to ale je, to jest sázka do loterie!

Nicméně čekat, že si počkáte, africké tempo je přímo závratné, snaživí ale jsou, to se zase musí nechat, a i když často rozumí vaší objednávce jen zdaleka... afrikánština je mezi místními (kteří většinou obsluhují) velice používaným jazykem, a ta bohužel angličtinu jen hoodně zdaleka připomíná, a ti, co jsou o své brilantní angličtině přesvědčeni, těch je tu taky dost a věřte, že dorozumění s nimi je spíše otázkou náhody!!!, ...udělají první poslední, aby se vám zavděčili! Když se pak následně odvděčíte zase vy, bude to fifty fifty!

Zdroj: <http://lenkavolfova.blog.idnes.cz/>
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ZÁBAVA

HUMOR

Vede Mojžíš svůj vyvolený národ z Egypta a na novém místě se lidí ptá:
„Tak co, zůstaneme? Líbí se vám tady?“
„Ne, nelíbí, nějak divně to tady smrdí.“

Jdou dál, po dalších 2 dnech:
„A co tady, zůstaneme?“
„Ne, tady to taky nějak smrdí.“
Jdou tedy ještě dále a Mojžíš zase:
„Tak tady, ano?“
„Ano, zůstaneme - tady nic nesrdí.“
...a tak mají Židé čistý vzduch - a Arabové ropu.

„Jak se cítíte v nových brýlích?“ ptá se doktor.
„Výborně. Najednou potkávám spousty známých, které jsem neviděl celé roky.“

Pacient: „Nemohu se rozhodnout mezi operací a smrtí.“
Doktor se ušklíbne: „S trochou štěstí můžete mít oboje.“

„Pane primáři, co mám dělat, když pacient pořád vykřikuje, že je vlk?“ ptá se začínající psychiatr.
„Především nedovolte, aby ho navštívila babička.“

Rubriku připravila: Mirka Schullerová

RECEPTY

Bábovka à la Sacher

Ingredience:

200 g másla nebo Hery
1 celé vejce
3 žloutky
3 bílky
130 g cukru
1 vanilkový cukr
2 lžíc rumu
5-6 lžíc mléka
230 g mouky
1/2 bal kypřicího prášku
špetka soli
3 lžíc kakaa
1 balíček tmavé polevy
sekané mandle na ozdobu

Postup:

V míse utřeme do pěny máslo s celým vejcem a se žloutky, pak přidáme cukr, vanilínový cukr a rum a utřeme do hladké hmoty. Pak přidáváme prosátou mouku s kypřícím práškem, kakaem, solí a mléko – šleháme elektrických šlehačem na středním stupni otáček.

Nakonec zapracujeme na nejnižším stupni otáček elektrického šlehače sníh z bílků. Těsto nalijeme do vymazané a moukou vysypané formy na bábovku a dáme péct při teplotě cca 170-180 °C po dobu asi 40-45 minut.

Po upečení necháme bábovku zchladnout, pak ji vyklopíme na mřížku a zcela studenou bábovku polijeme polevou. Polevu připravíme podle návodu na obalu.

Bábovka – makovec

Ingredience:

3 žloutky
250 g cukr písek
1 sklenička oleje (250 ml)
1 sklenička vody
ze 3 bílků sníh
250 g mouky
1 prášek do pečiva
1 miska mletého máku- asi 320 g i více

Postup:

žloutky utřeme s cukrem do pěny. Přidáváme počástech olej a vodu současně s mletým mákem a moukou smíchanou s práškem do pečiva. Naposledy vmícháme tuhý sníh ze 3 bílků a nalijeme do vymazané bábovkové formy. Pečeme ve středně vyhřáté troubě

Rubriku připravila: Mirka Schullerová

MASOPUST, FAŠANK, FAŠAŇKY, OSTATKY

Masopust, fašank, fašaňky, ostatky ... Masopust, fašank, fašaňky, ostatky „Fašaňku, fašaňku, už je řa namále, jako ře rosenky, na zeleně ř trávě ...“, zpívá se ve známě moravské písniře. Ale co to je vlastně? Kdy se to slaví? Proč pokaždě jindy?

Zvyky v průběhu kalendářního roku se nesou v rozdílném duchu. Masopust neboli fašank je rozverný a nevázaný, provoněný koblíhama, slaninou a pálenkou, nutnou pro zahřátí při celodenním obchůzce v mrazivém vzduchu. Je to řas zabíjaček a lidového veselí.

Masopust začíná 6. ledna svátkem Tři králů a vrcholí o masopustním pondělí a úterý řtyřicet dní před svátky velikonočními. Tehdy chodí obcema nebo městy fašankový průvod masek, který končí masopustní zábavou. Posledním dnem tohoto období je Popeleční středa, začátek pústu. Masopustní dny trvají až do doby, kdy končí nadvláda zimy a jaro je za dveřma.

Počátky masopustu a masopustních obchůzek je třeba hledat v předkřesťanském kultu zimního slunovratu. Původně řlo o pohanské svátky - antické slavnosti, tzv. saturnálie, což je jeden z nejvýznamnějších a nejradostnějších svátků římského náboženství slavený na zimní slunovrat k poře Saturnově. Karneval tedy souvisí patrně s předkřesťanskými oslavama obnovy přírody na začátku jara.

Jak se počítá datum Velikonoc, řkaredé středy a Masopustu?

V kalendáři se vyhledá, kdy je měsíc v úplňku poprvé po prvním jarním dnu (21. březen). Velikonoce potom ten rok začínají v pátek po takto vypočteném prvním jarním úplňku. Datum Popeleční středy se vypoře takto: od pondělka toho týdne, ve kterém jsou Velikonoce, odeřteme 40 dní a máme datum Popeleční středy. Masopust potom trvá ode dne po svátku Tři králů - tj. 6. ledna - až do úterý, které předchází Popeleční středě.

Název Popeleční středa je od tzv. „udílení popelce“. Popelce je popelce ze starých ratolestí jehněd, posvěcený na Květnou neděli předešlého roku.

V roce 2015 připadá termín masopustního úterý na 17. února a dále takto:

- 2016 – 9. února
- 2017 – 28. února
- 2018 – 13. února
- 2019 – 5. března

V některých regionech (Chodsko, Doudlebsko, Hlinecko, Strání aj.) je součástí oslav obřadní průvod masek, který obchází s muzikou vesnicí. Tento akt konají zvlář vypravené skupiny lidí ve specifickém ustrojení a se specifickým chováním, mající dlouhou tradici. Mnohde se vybírá do koříku kořalka, vejce, slanina, koblíhy nebo Boží milosti. Ty jsou později společně konzumovány v hospodě během večerní zábavy.

V některých obchůzkách se dostává do ústřední role tanec, především obřadní tance mladíků, zvaných ve Strání „pod šable“. Podobně tančí u každého domu na Uherskobrodsku „bobkovníci“, na Hlinecku „Turci“. Při večerní zábavě se konají další obřadní tance, např. „na len“, „na konopě“, „žabská“ apod.

V mnoha dalších lokalitách se koná obchůzka bez těchto obřadních prvků a je tak již jen prezentací masek a formou venkovské (eventuálně i městské) lidové zábavy, která se váže k určitému datu.

Zachoval se kronikářský záznam, že český král Vladislav II. k sobě pozval měšťany a slavil s nimi po tři dny masopust. Součástí programu byl pochodňový tanec.

Pranostiky

- Masopust na slunci - pomlázka u kamen.
- Masopust na slunci - pomlázka v senci.
- Konec masopustu jasný - len krásný.
- Krátký masopust - dlouhá zima.
- Na ostatky lužky - budou jabka, hrušky.
- Jaké jest masopustní úterý, taková bude Veliká noc.
- Bude-li příjemné povětří (v masopustní úterý), bude dosti hrachu.
- Teče-li v úterý masopustní voda kolejem, bude úrodný rok na len.
- Bude-li v úterý masopustní neb v středu (Popeleční) vítr aneb vichr, tehdy celý půst větrný bude.

Zdroj: zenax.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ

Petr a Jiřina pojedou v červenci na dovolenou ke Středozevnímu moři. Už se Karel přestěhoval do svého nového bytu v ulici U Křížku? Dnes jsem dočetla knihu Pýcha a předsudky od Jane Austin. Zítra jdeme do Národního divadla na balet Labutí jezero. V Jizerských horách kousek od Jablonce nad Nisou se běhá Jizerská padesátka, nejmasovější závod v běhu na lyžích v České republice. Kousek od Máchova jezera je hrad Bezděz. Karlovy Vary a Mariánské Lázně jsou známé po celé Evropě. V dětství jsem rád jezdil na prázdniny k babičce Janě do Orlických hor. S rodiči jsme jezdili na dovolenou k vodní nádrži Vodní Mlýny blízko Pavlovských vrchů. Bydlím v ulici Milady Horákové v Českých Budějovicích v Jižních Čechách. Nejznámější město Jihoafrické republiky je asi Kapské Město.